

Legislativní aktivity

Publikováno: 9. 1. 2015

CDV

1. Úvod

Tento příspěvek pojednává o vybraných aktivitách zejména divize bezpečnosti a dopravního inženýrství, které se promítly do evropské či národní legislativy a technických předpisů. Centrum dopravního výzkumu v.v.i., se jako výzkumná instituce zaměřená na sektor dopravy zabývala a i nadále zabývá celou řadou projektů, jejichž hlavními či vedlejšími výstupy jsou návrhy na úpravu či tvorbu směrnic, nařízení, doporučení, zákonů, vyhlášek, usnesení Vlády či nižších technických předpisů a norem.

2. Evropská legislativa

V předchozích téměř třiceti letech se CDV zásadním způsobem zasadilo o zavedení systémových nástrojů v oblasti bezpečnosti infrastruktury. Konkrétně zavedlo v rámci ČR Bezpečnostní audit a Bezpečnostní inspekci pozemních komunikací. V následujícím období, když byla schválena příslušná směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/96/EC, o řízení bezpečnosti silniční infrastruktury, se podílelo na návrhu transpozice nástrojů směrnice do novely zákona č. 13/1997 Sb. (novelizován zákonem č. 152/2011 Sb.).

V průběhu let 2012 až 2014 se CDV rovněž podílelo na tvorbě či připomínkování:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady o pravidelných technických prohlídkách motorových vozidel a jejich přípojných vozidel a o zrušení směrnice 2009/40/ES
- Rozhodnutí Evropského Parlamentu a Rady o zavedení interoperabilní služby eCall v celé EU 2013/0166 (COD)
- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o požadavcích na schválení typu pro zavedení palubního systému eCall a o změně směrnice 2007/46/ES [2013/0165(COD)]
- Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 96/53/ES ze dne 25. července 1996, kterou se pro určitá silniční vozidla provozovaná v rámci Společenství stanoví maximální přípustné rozměry pro vnitrostátní a mezinárodní provoz a maximální přípustné hmotnosti pro mezinárodní provoz [2013/0105 (COD)]
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 165/2014 ze dne 4.2.2014 o tachografech v silniční dopravě, o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3821/85 o záznamovém zařízení v silniční dopravě a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 561/2006 o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/82/EU ze dne 25. října 2011 o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu

3. Zákonné normy

Mezi bez pochyby velmi zajímavé výstupy uplatněné v legislativě patří z oblasti silničního provozu například tzv. eTesty. V rámci této zakázky byl vypracován komplex zkušebních otázek pro provádění zkoušky žadatelů o řidičské oprávnění elektronickou cestou, ve znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v pozdějším znění a zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, v pozdějším znění.

Obr. 1 – ukázka části eTestu

Následně v roce 2008 CDV zpracovalo doplnění zkušebních otázek do systému eTesty, resp. nové podoby zkoušky profesní způsobilosti vyplývající z vyhlášky č. 156/2008 Sb., o zdokonalování odborné způsobilosti řidičů a o změně vyhlášky č. 167/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění zákona č. 478/2001 Sb.

Mezi neméně důležité aktivity v této oblasti patřily rovněž činnosti zaměřené na oblast zákona o provozu na pozemních komunikacích. Jednalo se například o Analýzu dopadů zákona č. 411/2005 Sb. a souvisejících předpisů na dopravní nehodovost, nebo Expertní posouzení návrhů novely zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v pozdějším znění, v souvislosti s připravovanou novelizací.

V roce 2010 byl zpracován návrh změny znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, v souladu s požadavky směrnice 2006/126/ES. Jednalo se o zakomponování požadavků na zkušební komisaře při provádění zkoušky z odborné způsobilosti žadatele o řidičské oprávnění do českého vzdělávacího systému ZK.

4. Strategické materiály schvalované Vládou ČR

Základním vrcholným materiálem v oblasti bezpečnosti je již od roku 2004 Národní strategie bezpečnosti silničního provozu (dále NSBSP). CDV se tvorbě materiálu významně podílelo. Následně v roce 2007 zpracovalo revizi NSBSP - Národní strategie bezpečnosti silničního provozu na roky 2008-2010. V poslední dekádě pak byl zpracován doposud poslední materiál - vládní dokument Národní strategie bezpečnosti silničního provozu pro roky 2011-2020.

Obr. 2 – NSBPS 2004-2008, Informace o plnění NSBSP2009-2011,

5. Technické podmínky, vzorové listy a ČSN

Technické podmínky Ministerstva dopravy jsou oborové předpisy vydávané pro oblast pozemních komunikací. Zpracovávají se na základě nejnovějších poznatků vědy, výzkumu, techniky a praxe ve snaze o optimální řešení problémů vyskytujících se při stavbě pozemních komunikací. Rovněž na této úrovni se CDV výrazně podílelo na utváření předpisů. Od roku 1996 až do současnosti vznikly například:

- Zásady pro přechodné dopravní značení na pozemních komunikacích
- Bezpečnostní audit pozemních komunikací
- Zásady pro vodorovné značení na pozemních komunikacích
- Zásady pro vyznačování dopravních situací
- Zásady pro orientační dopravní značení na pozemních komunikacích
- Předpis pro umísťování reklam v okolí pozemních komunikací
- Pomůcka pro přechodné dopravní značení na pozemních komunikacích mimo obec
- Pomůcka pro přechodné dopravní značení na pozemních komunikacích v obci
- Bezpečnostní audit pozemních komunikací
- Zásady pro vodorovné značení na pozemních komunikacích
- Zásady pro informačně orientační dopravní značení na pozemních komunikacích
- Zásady pro vyznačování dopravních situací
- Zásady pro navrhování průtahů silnic obcemi
- Systémový program pro zvýšení bezpečnosti silničního provozu z hlediska pozemních komunikací
- Zásady bezpečného utváření pozemních komunikací
- Zásady pro navrhování úprav průtahů silnic obcemi
- Zásady pro dopravní značení na pozemních komunikacích
- Zásady pro označování pracovních míst na pozemních komunikacích
- Zásady pro označování dopravních situací na pozemních komunikacích
- Zásady pro vodorovné dopravní značení na pozemních komunikacích
- Vlečné křivky pro ověřování průjezdnosti směrových prvků pozemních komunikací
- Zásady pro orientační dopravní značení na pozemních
- Zásady pro navrhování světelných signalizačních zařízení na pozemních komunikacích
- Zpomalovací prahy na pozemních komunikacích
- Dopravní zařízení a výrobky pro užití na pozemních komunikacích
- Systém hospodaření s pozemními komunikacemi
- Utváření bezpečných pozemních komunikací
- Zásady pro proměnné dopravní značení na PK
- Navrhování zón 30
- Přecházení chodců přes pozemní komunikace

ČSN

- ČSN 73 6102
- Spolupráce na novelizaci ČSN v části okružní křižovatky.

VZOROVÉ LISTY

- Svislé dopravní značky
- Vodorovné dopravní značky
- Dopravní zařízení

6. Metodické materiály

V každodenní praxi jsou často nezbytnou oporou metodické materiály. CDV zpracovalo z vlastních či veřejných zdrojů několik desítek klíčových Certifikovaných i necertifikovaných metodik upravujících činnosti v oblasti dopravy. V souvislosti s bezpečností silničního provozu nutno uvést alespoň následující. V roce 2013 byla zpracována aktualizaci metodiky provádění bezpečnostní inspekce. Metodika byla v prosinci 2013 schválena Ministerstvem dopravy ČR pod číslem jednacím 121/2013-520-TPV/1. Metodiku je možné stáhnout na www.audit-bezpecnosti.cz, obdobným způsobem je zpracována Metodika provádění Bezpečnostního auditu.

Je zřejmé a zcela logické, že se za dobu existence výzkumného ústavu podařilo zajistit uplatnění výsledků především aplikovaného výzkumu do výše uvedených norem a předpisů. Podstatnou skutečností však je, že díky uplatnění nabytého a předaného know-how v praxi dochází ke snižování počtu i následků dopravních nehod a zároveň tedy i ke snižování celospolečenských ztrát ze silničních

dopravních nehod, které představují nezanedbatelnou hodnotu 1,5 HDP.